

Provincie Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-HERTOGENBOSCH

Aan:

- de heer Alfred Arbouw, formateur nieuw bestuursakkoord Noord-Brabant
- ter kennisname aan huidig college van Gedeputeerde Staten, Provinciale Staten

Uw kenmerk:	-	Datum:	20 februari 2020
Ons kenmerk:	RWB/EK/2020-040	Contactpersoon:	Erik Kiers
Onderwerp:	Samen sterk voor een krachtig West-Brabant	Telefoon:	06 31 97 38 94
Bijlage:	-2-	E-mail:	Erik.kiers@west-brabant.eu

Geachte heer Arbouw, beste Alfred,

West-Brabant is zoals u weet de 6^e regio van Nederland qua toegevoegde economische waarde. Zelfs tweede in Nederland qua industriële bedrijvigheid. Er is een aantrekkelijke leefomgeving met zowel stedelijke dynamiek als landelijke rust en ruimte. Dit zorgt voor een interessant pallet aan voorzieningen, zowel qua natuur, cultuur als op het gebied van leisure en toerisme. Vanzelfsprekend kennen wij ook uitdagingen welke wij samen met u blijvend willen aanpakken. We zijn al goed op weg en willen graag samen met jullie onze regio versterken om de kwaliteit van leven, werken en recreëren te kunnen blijven behouden.

Wij komen graag met u tot:

- afspraken over uw deelname in de stuurgroepen van de uitvoeringsprogramma's **agrofood/biobased, logistiek, maintenance en creatieve dienstverlening**;
- een nieuw krachtig uitvoeringsprogramma arbeidsmarkt en een gerichte **Human Capital Agenda** met bijbehorende financiering om de huidige en toekomstige knelpunten aan te kunnen pakken;
- een heldere inbreng bij het aantrekken en **transformatie van bedrijfsleven (MKB)** in en naar onze regio;
- aansluiting van uw fondsen en programma's op onze **triple helix vast gestelde speerpuntsectoren**;
- ondersteuning op **toekomstbestendige werklocaties**;
- participatie en investering van middelen in de **Deal Vitaal Platteland West-Brabant**;
- partnerschap en een investeringsimpuls van €25 miljoen, bij de investeringen die de steden doen in de **Deal Sterke Steden West-Brabant**;
- het doorzetten van het bestaand programma rond **gedeelde mobiliteit** en gezamenlijk te investeren in een **gebiedsgerichte aanpak mobiliteit**.

Verbinden, verslimmen en verduurzamen

De triple helix Economic Board West-Brabant (EBWB) heeft in de afgelopen periode hard gewerkt aan gedragen ambities. Deze zijn gericht op het maximaal gebruikmaken van de economische

diversiteit van het MKB in de regio. Daarnaast willen we onze internationale ligging en bereikbaarheid optimaal benutten. Zo kunnen we ons ontwikkelen tot een economische hub van Europese betekenis. Dit doen we vanuit een strategie die gericht is op verbinden, verslimmen en verduurzamen.

De EBWB heeft concrete uitvoeringsprogramma's gedefinieerd voor de sectoren agrofood/biobased, logistiek, maintenance en creatieve dienstverlening. Zij wordt daarin gefaciliteerd door REWIN (de regionale ontwikkelingsmaatschappij). Wij geven graag gezamenlijk uitvoering aan deze programma's om vernieuwing in deze voor Brabant zo belangrijke sectoren aan te jagen. Wij nodigen de provincie dan ook van harte uit om aan te sluiten op de triple helix-stuurgroepen die per programma worden georganiseerd¹.

De al bestaande samenwerking op een aantal generieke programma's: mkb-vernieuwing, start-up/scale-up en acquisitie, zetten we graag door naar de toekomst.

Wat doen we zelf als Regio West-Brabant?

De bestuurlijke samenwerking Regio West-Brabant (RWB) coördineert de overheidsinzet binnen EBWB. RWB bestaat uit 17 gemeenten die samen 720.000 inwoners vertegenwoordigen. Als overheden organiseren en faciliteren wij de randvoorwaarden voor een sterke regionale economie. We doen dit via REWIN, maar ook door een eigen onderzoek- en ontwikkelfonds en investeringen in de sterke sectoren in de regio. Hiertoe organiseren we allianties op de schaal die nodig is om onze agenda te realiseren. De Regiodeal MidWest Makes & Moves is hier een sterk voorbeeld van. Onze bijdrage vanuit de pijlers economie, arbeidsmarkt, mobiliteit en ruimte komt terug in ons Actieprogramma 2019-2023².

Van de provincie vragen we meer ruimte voor regionaal maatwerk. Wij zetten in op een verschuiving van provinciebreed generiek beleid naar opgave- en gebiedsgericht werken, bijvoorbeeld via programma's als Sterke Steden, Vitaal Platteland en Circulaire Economie. De gemaakte afspraken in het overleg tussen het Strategisch Beraad en Gedeputeerde Staten werken we graag samen met u verder uit.

Met vriendelijke groet,

namens het strategisch beraad Regio West-Brabant,

Erik Kiers
directeur-secretaris

Paul Depla
voorzitter

¹ Bijlage I: Uitvoeringsprogramma's Economic Board West-Brabant

² Bijlage II: Actieprogramma Regio West-Brabant 2019 - 2023

Bijlage I: Uitvoeringsprogramma's Economic Board West-Brabant

Via de topsectoren Logistiek, Agrofood & Biobased Economie, Maintenance en Creatieve dienstverlening zetten de triple helix-partners in op de strategische thema's van Verbinden, Verslimmen en Verduurzamen.

Logistiek

Voor Logistiek zetten we in op het versterken van het netwerk van CONNECTED West-Brabant (Verbinden). Belangrijke opgave voor de logistiek is het toepassen van digitalisering en robotisering (Verslimmen). De Brabant brede inzet op Logistics Community Brabant en DALI is daarbij van groot belang. Ondersteuning van deze netwerken, nu en in de toekomst, blijft daarbij noodzakelijk. Wij willen daarbij opmerken dat verslimmen van de logistieke sector vooral gaat zitten in aspecten als samenwerking & ketenregie en veel minder in de technologische innovatie die vaak centraal staat in het innovatiebeleid. Wij vragen de provincie bij het opstellen van haar innovatieprogramma's hier rekening mee te houden.

De opgave voor Verduurzamen hangt in de logistieke sector sterk samen met de infrastructurele ontwikkelingen. Rijden op waterstof kan bijvoorbeeld alleen als er een waterstof-infrastructuur is. We hebben daarbij de provincie nodig om de infrastructurele ontwikkeling te ondersteunen met wet- & regelgeving, financiering en als organisatorische partner. Recente ontwikkelingen rondom aanlanding van wind op zee, mogelijk in Geertruidenberg, maakt het mogelijk om windenergie om te zetten naar waterstof. We willen de provincie ook vragen om, met de regio, de aanlanding van wind op zee in Geertruidenberg mogelijk te maken.

Agrofood & Biobased Economy

Voor Agrofood & Biobased Economie (bbe) zetten we in het kader van Verbinden enerzijds in op het versterken van de reeds aanwezig biobased clustering (MKB) en infrastructuur in de regio (zoals green chemistry campus, nieuw prinsenland, applicatiecentra, delta agrifood business) en anderzijds op het ontwikkelen van agrofood waardeketens. Het Verslimmen van de agrofood & bbe verloopt hoofdzakelijk via het toepassen van drones, robots (bijv. ziekteherkenning) en dataficatie. We vragen de provincie om in haar agrofood programma deze ontwikkelingen te borgen.

Verduurzaming van de sector verloopt enerzijds via opzetten als groene cirkels, de gehele biobased ontwikkeling (nieuwe materialen, hogere verwaarding etc), eiwittransitie en duurzame & smart landbouw (bewatering, bemesting, zaai-technologie, etc). We vragen de provincie om deze ontwikkelingen op haar agenda te houden en te blijven ondersteunen via haar Food & Landbouw programma. Daarbij is het belangrijk om te onderkennen dat bijvoorbeeld de biobased ontwikkelingen in een nog relatief laag Technology Readiness Level (TRL) zitten, terwijl de tendens van innovatieondersteuning meer neigt naar de hogere TRLs. Wij vragen de provincie om in haar innovatieondersteuning expliciet met de sector afstemming te zoeken over het te stimuleren TRL niveau.

Maintenance

Bij de maak- & onderhoudsindustrie (programma Maintenance) wordt enerzijds ingezet op automatisering & robotisering en anderzijds op het verder ontwikkelen van composietonderhoud. In het kader van Verbinden heeft de sector ondertussen sterke banden opgebouwd met Oost-Brabant (m.n. Eindhoven) en wordt geparticipeerd in het Brabant brede CESI (Circulaire Industrie). We willen de provincie vragen om aspecten als 'regionale spreiding van activiteiten' van de diverse hubs (bijv. Digital Innovation Hub, Circularity hub) in het oog te houden. Het Verslimmen van de maintenance verloopt hoofdzakelijk door de inzet op automatisering en robotisering. De sector heeft daartoe zelf een start gemaakt met Breda Robotics en het skillslab lasrobotisering (gerelateerd aan de HCA). Daarnaast wordt in het kader van de MidWest samenwerking gezamenlijk ingezet op de ontwikkeling van Campione2.0. Wij vragen de provincie om deze ontwikkelingen daar waar mogelijk te ondersteunen (wet- & regelgeving, financiering, partnerschap, ...).

In het kader van Verduurzamen is de ontwikkeling van het Dutch Composite Maintenance Center van belang. Dit centrum versterkt de totaal propositie van Aviolanda (een ontwikkeling waarbij zowel provincie als regio baat bij hebben). Wij vragen de provincie om de ontwikkeling van dit centrum daar waar mogelijk te ondersteunen en in het eigen netwerk te positioneren.

Creatieve dienstverlening

Creatieve Dienstverlening is voor de regio West-Brabant een relatief nieuwe sector in haar eigen Economische Agenda. De sector is van oudsher al in de regio aanwezig en kent twee kennisinstellingen (Breda University of Applied Sciences en AKV St. Joost / Avans). West-Brabant is zeer sterk in 'Verbeeldingskracht' en heeft veel partijen zitten die in staat zijn om complexe problemen (zoals bijvoorbeeld transities) in beeld te brengen en op andere manieren te bekijken. Wij vragen de provincie om 'creativiteit' breder te zien dan alleen (industriële) design. Creativiteit is in Brabant breed ontwikkeld: Design in Eindhoven, Kunst in Tilburg en Verbeeldingskracht in Breda. Wij vragen daarbij de provincie om creativiteit ook als 'innovatie' te bestempelen (naast de reguliere technologische ontwikkelingen) en te zien als sleutel om te komen tot innovaties voor de transities.

Bijlage II: Actieprogramma Regio West Brabant 2019 -2023

Regio West-Brabant aan het werk

Met ons uitvoeringsprogramma 'West-Brabant werkt aan morgen' hebben we in West-Brabant met regionale projecten succesvol ingezet op een sterke arbeidsmarkt. We zijn in West-Brabant bezig met de voorbereidingen voor een nieuw, triple helix gestuurd uitvoeringsprogramma. Werken aan de toekomstbestendige arbeidsmarkt en voldoende geschoold personeel voor onze topsectoren staat hierin centraal.

De arbeidsmarkt verandert. In West-Brabant bundelen wij kennis en krachten rondom actuele ontwikkelingen en thema's, zoals robotisering, digitalisering, flexibilisering en vergrijzing op de arbeidsmarkt. Wij zetten in op een aantrekkelijk vestigingsklimaat door te investeren in human capital programma's gericht op topsectoren: zonder human capital geen welvaart. Dit doen wij via onze Human Capital Agenda West-Brabant.

Wij willen samenwerken met het nieuwe college rond deze arbeidsmarkt-vraagstukken om te komen tot een aanpak op het juiste schaalniveau en gezamenlijke investeringen waar nodig.

Regio West-Brabant vernieuwt

West-Brabant staat voor de opgave om de regionale economie te vernieuwen. Dit doen wij door in triple helix-context in te zetten op verbinden, verslimmen en verduurzamen. Voor een sterke economische structuur vragen wij de provincie om mee te (blijven) investeren in de regionale kennisinfrastructuur, interactiemilieus en projecten, onder andere via de subsidieregeling Economie & Innovatie.

Voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat liggen er uitdagingen om werklocaties toekomstbestendig te maken, zowel kwalitatief (duurzaam, innovatief, bereikbaar, aantrekkelijk) als kwantitatief (vraag-aanbod). In West-Brabant werken we als gemeenten en provincie nauw samen om te komen tot afspraken hierover. Zowel voor nieuwe locaties als herstructurering. De energietransitie zien we hierbij als een belangrijk vliegwiel.

Regio West-Brabant is bereikbaar

We willen dat onze steden, ons landelijk gebied en onze economische toplocaties goed bereikbaar zijn. Ons vertrekpunt is het beter verbinden en verknopen van de verschillende netwerken vanuit het perspectief van de gebruiker. Daarbij nemen we als vertrekpunt efficiënt en slim gebruik van bestaande infrastructuur. We benutten het potentieel van nieuwe, slimme mobiliteitsdiensten. Waar dat nodig is bouwen we nieuwe infrastructuur. Concreet werken we aan betere samenhang tussen het (inter)nationale spoornetwerk, de regionale busconcessie en het wegennet. We werken samen al aan gedeelde mobiliteit. Dit zetten we voort en we vragen de provincie hierin stevig te investeren in een nieuwe gebiedsgerichte aanpak.

Focus ligt in West-Brabant op het hoofdwegennet. Met name de ruit rond Breda (A16, A27, A58 en A59) inclusief de ontsluiting van Breda zelf, en de A4-corridor langs Bergen op Zoom zorgt dagelijks voor fileproblemen. We vragen de provincie hierin met rijk en gemeenten te investeren. Bijzondere

aandacht hebben we voor de logistiek. Het verslimmen en verduurzamen hiervan vraagt een gezamenlijke aanpak. Wij vragen u hier samen met ons invulling aan te geven.

Regio West-Brabant investeert in Sterke Steden³

Bergen op Zoom, Breda, Etten-Leur, Oosterhout en Roosendaal hebben de handen ineen geslagen rondom stedelijke transformatie. Samen investeren we in de kwaliteit van onze steden. We zijn daarin complementair en investeren in wat ons samen sterker maakt. Wonen, duurzaamheid, leefbaarheid, onderwijs en economie zijn speerpunten. Momenteel onderzoeken de steden aan de hand van onder andere studies van Tordoir en allerhande relevante data, hoe de steden zich onderling kunnen versterken door ieder een sterker profiel vast te houden. Hier ligt ook een duidelijke relatie met onze regionale economische agenda. Daarnaast verdiepen we ons in elkaars uitdagingen door werkbezoeken aan elkaars projecten en het delen van informatie, dilemma's en kansen.

Juist nu we de slag naar versnelling van de realisatie van onze projecten aan het maken zijn, is het voor ons van groot belang om het partnership met de Provincie Noord-Brabant te verstevigen. Een partnership waarin wij onze projecten in een programma met u benaderen. Een kans voor onze gemeenten om ook onderling onze samenwerking verder te verstevigen.

Wat ons betreft sluiten we met het nieuwe college van GS een Deal Sterke Steden West-Brabant. Wij investeren zelf de komende jaren substantieel in onze steden. In iedere stad zal een impuls van 5 miljoen euro (25 miljoen euro totaal) vanuit de provincie Noord-Brabant een enorm meervoudig maatschappelijk effect bewerkstelligen. Vanuit de gemeenten worden vanzelfsprekend op de voorziene projecten al vergelijkbaar grote investeringen aan publieke middelen gedaan. De totale private investering die hiermee wordt losgemaakt is een veelvoud van de publieke investering.

³ Geformuleerd door de regionale kopgroep Sterke Steden:

Patrick van der Velden, wethouder Bergen op Zoom

Paul de Beer, wethouder Breda

Ger de Weert, wethouder Etten-Leur

Marcel Willemse, wethouder Oosterhout

Toine Theunis, wethouder Roosendaal

Regio West-Brabant investeert in Vitaal Platteland⁴

In de regio West-Brabant werken we samen aan de vitaliteit van ons landelijk gebied. Het platteland in West-Brabant is sterk, we zijn toonaangevend in plantbased agrofood, de eiwittransitie en biobased. De hele keten is actief in onze regio van toeleveranciers tot verwerkers en research instellingen. De teelt van zacht fruit, aardappelen, vollegrondsgroente en boomteelt West-Brabant draagt zo stevig bij aan de Brabantse economie en heeft de toekomst. Maar dat gaat niet vanzelf.

Opgaven als het tekort aan goed opgeleide mensen, energieopwekking, klimaatverandering en voedselproductie komen in West-Brabant samen. Daarbij willen we ons landschap aantrekkelijk en onze dorpen en steden sterk houden. Onze programmatische aanpak organiseert hier via gebiedscoalities op. Met bewoners, ondernemers en onderwijs zijn we gebiedsgericht aan de slag.

De eerste stappen zijn gezet in de vorm van het Panorama West-Brabant. Dit Panorama verbindt opgaven en inspireert tot actie. We zijn gestart om de opgaven helder en gebiedsgericht te organiseren. De eerste gebiedscoalities krijgen vorm, zoals bijvoorbeeld Treeport & Fruitport, Het land van Altena en het rijke boerenland rondom Prinsenland. Ook kennisinstellingen zijn inmiddels verbonden aan de gebiedscoalities.

Partnerschap met de provincie is nu essentieel omdat we snelheid willen maken. De opgave is urgent en partners schakelen hier met ons op. Wat ons betreft sluiten we met het nieuwe college van GS een Deal Vitaal Platteland West-Brabant. En bundelen we als overheden onze acties, mensen en middelen om de gebiedscoalities zo goed mogelijk te ondersteunen. De totale private investering die we hiermee losmaken is een veelvoud van de publieke investering.

⁴ Geformuleerd door de regionale kopgroep Vitaal Platteland:

Erik Wilmsen, wethouder Alphen-Chaam

Peter van der Ven, Wethouder Altena

Jan Willem Stoop, wethouder Drimmelen

Hans Wierikx, wethouder Halderberge

René Lazeroms, wethouder Rucphen

Patrick Kok, wethouder Zundert